

Leikkiä?

Jalkapallo & filosofia

Sodankäyntiä?

Jalkapallon vakavuutta ei ole otettu riittävän vakavasti!

Ajatuskoe: Mitä tapahtuu, jos tarkastelemme peliä leikin sijaan aitona, vakavana konfliktitilanteena kahden yhteisön välillä?

Juuso Kokkonen
Filosofi, YTM

Pro Gradu (2025): **Kamppailua kamppailun itsensä tähden – Argumentti modernin jalkapallon raastavasta poliittisesta luonteesta**

Jyväskylän yliopisto
Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Filosofian oppiaine

Motivaatio & aiempi tutkimus

- Uteliaisuus: voisiko poliittinen filosofia ja valtioteoria valaista jotain sellaista jalkapallosta, mikä on jäänyt paitsioon?
  - Joukkue, pelaajien väliset suhteet, valta, yhteenoton luonne?
- Turhautuminen: urheilun filosofia jämähtänyt leikin viitekehykseen, joka ei tarjoa tyydyttävää ontologiaa.
- Joukkueurheilun ja joukkueen problematiikkakenttää käsitelty filosofisesti verrattain vähän:
  - Jyri Puhakainen tarkastelee väitöskirjassaan *Kohti ihmisen valmentamista* (1995) urheilijaa, ei niinkään joukkuetta.

Filosofinen tutkimusmetodi

- Filosofia on keskustelua kuolleiden kanssa.

- Kyse ei ole empiirisestä tutkimuksesta eikä siinä ole empiiristä aineistoa vaan tutkimus toimii käsitteellisellä tasolla, jossa metodina on kriittisesti järkeillä ja päätellä.
- Tässä tapauksessa on kyse *argumentin* muodostamisesta.

Leikkiä on puolustettava vakavuudelta!

Kuolleet keskustelijat

Poliittista on puolustettava leikiltä!

Sodankäynnin (ja urheilun) alkuperä on leikissä!

Johan Huizinga, historioitsija: Kulttuurin alkuperä leikissä. (*Homo Ludens*, 1938)

Leikki on vapaata, autotelista ja välittömistä elinprosesseista erillistä.

Kulttuurin ml. **modernin urheilun vakavoituminen on tragedia!**

Sota on vakava tilanne, Ernstfall, leikin negaatio!

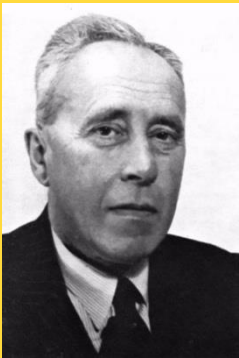
Carl Schmitt, politiikan teoreetikko, natsijuristi: Poliittinen on vakavinta vakavuutta, koska se sisältää mahdollisuuden aseelliseen konfliktiin, sotaan, vihollisen kanssa. (*Poliittisen käsite*, 1932)

Vihollisuus ja sodan mahdollisuus määrittävät poliittisen yhteisön olemassaoloa.

Kyse on yhteisön eksistenssistä!

Lopputulos: kumpi voitti?

- Schmittiläinen argumenttulinja tyssää, koska jalkapallopele on olemukseltaan fiktiivinen maailma.
  - Peli ei siirrä yhtäkään valtion rajaa.
  - Pelissä ei fyysisesti tapeta vihollista.
  - Maalilla ainoastaan *symbolinen merkitys*.

13.5.2026

Juuso Kokkonen | juusokokkonen.fi | juusokokkonen2@gmail.com

- Schmittiä ei tule hylätä, sillä jalkapallon tarkasteleminen poliittisen vakavuuden kautta tarjoaa työkaluja ymmärtää:
  - Pelaajien välisiä suhteita ja joukkuetta poliittisena instituutiona.
  - Joukkueen sisä- ja ulkopoliittikan yhteenkietoutumista.
  - Valmentajan vallan oikeutusta.
  - Territoriaalista käyttäytymistä ja vihollisuutta.

Yhteenvedo gradusta

- Argumenttini koostuu neljästä osasta:

1. Jalkapallo on peli, jossa on paljon erilaisia jännitteitä.
2. Totaalinen urheilu saattaa joukkueiden välisen vastakkaisuuden *antagonistiseksi*.
3. Valmentajan valta perustuu kykyyn suojella yhteisöä, joka on olemukseltaan *ulosulkeva*.
4. Peli on väkivaltainen yhteenotto territoriaalisessa tilassa *suhteellista vihollista* vastaan.

- Puolustan työssäni:

- Valmentajan suvereenia valtaa, jonka perustana on yhteiskuntasopimus. *Protego ergo obligo*.
- **Schmittiläistä desisionismia**: *joku aina käyttää valtaa* – huolimatta ”neutraalina” esiintyvistä teknologiasta, datasta ja byrokratiasta.
- Joukkuetta ”suvereenina kansanvaltana”, kritiikkinä individualistiselle/liberalistiselle ajattelulle.
- Joukkueiden välistä pluralismia: jalkapallon viehättävyys on *pelin eetoksen* jatkuvassa haastamisessa.
- Raastavaa kilpailua koko modernin jalkapalloilun peruselementtinä.

”Pelin alkuperä on aina peliä pelaavissa pelaajissa, heidän hiessään, veressään ja intohimossaan – eikä suinkaan seurapomojen työpöydillä.”

⇒ Romantisoitu näkemys urheilusta?

Arvo & hyöty

- Kyse on ensimmäisestä Suomessa julkaistusta jalkapallofilosofisesta opinnäytteestä.
- Laajentaa ja voimistaa ajattelua, sivistää, avaa uusia näkökulmia.
- Tutkimuksellisesti kyse on **kunnianhimoisesta, mutta puutteellisesta, alustavasta ja keskeneräisestä**, pyrkimyksestä ylittää huizingalainen viitekehys huippu-urheilun ontologiassa.

- **Ontologinen analyysi kaiken valmennuksen perusta:** on tiedettävä mitä tutkimme ja mihin vaikutamme.
  - Valmentajan valmennusfilosofian ja seuran valmennuslinjan rakentamisen kannalta aivan keskeistä!
  - Vrt. Lauri Rauhala, ihmisen ontologinen analyysi ihmistyön (esim. psykoterapia) kannalta; Puhakainen, urheilijan ontologia valmennuksen kannalta.
- **Urheilun ja valmentamisen etiikan** muotoilu urheilun ontologiasta käsin.
- Ymmärrys eri **lieveilmiöiden** (ultras, fasismi, huliganismi) ja politiikan yhteydestä jalkapallopeliin.

Leikkiä?

Sodankäyntiä?

Kiitos!

Ajatteluuni ja kirjoituksiini voi tutustua:

<https://juusokokkonen.fi>

<https://kuollutkulma.fi>

Linkki graduun: [Kamppailua kamppailun itsensä tähden – Argumentti modernin jalkapallon raastavasta poliittisesta luonteesta](#)

Ks. myös:

Kokkonen, J. (2025). *Protego ergo obligo – jalkapallovalmentaja suvereenina*. Liikunta & Tiede 62, no. 3.

Esityksessä on viitattu seuraaviin teoksiin:

Huizinga, J. [1938] (1947). *Leikkivä ihminen: Yritys kulttuurin leikkiaineuksen määrittelemiseen* (suom. Salomaa, S.). Helsinki. WSOY

Puhakainen, J. (1995). *Kohti ihmisen valmentamista: Holistinen ihmiskäsitys ja sen heuristiikka urheiluvalmennuksen kannalta*. Tampere. Tampereen yliopisto.

Rauhala, L. (2014). *Ihmiskäsitys ihmistyössä*. Gaudeamus.

Schmitt, C. [1932] (2015). *Poliittisen käsite* (suom. Kuusterä, A. & Palmusaari, J.). Helsinki. Tutkijaliitto.